

fikce právního jednání, nesrovnává se se ctí a vážností stavu advokátního. Odvolatel míní proto mylně, že bylo korektním, když se snažil fingovati (předstírat) pohledávku své manželky, již vskutku nebylo, nechat ji knihovně pojistiti zástavou úvěrní, aby tak oklikou snad mohl docílití zabezpečení vlastní palmární pohledávky pro sebe — a co by bylo nad ni — pro neknižovní věřitele své klientky.

Pro posouzení závadnosti jednání obviněného nezáleží na tom, zda je přípustno pro pohledávku ještě nevzniklou zřídit zástavní právo (kauční nebo úvěrní hypotekou), ani na tom, zda obviněný sjednáním úvěrní hypoteky ve prospěch manželky tvrdil skutečnost neexistující, nýbrž sejde na tom, zda cesta jím zvolená byla přímá a slušná a nebudila oprávněné podezření z nekalých manipulací. Že takovou nebyla, plyne už z toho, že na obviněného bylo podáno trestní oznámení, v němž si oznamovatelka stěžovala do zřízení úvěrní hypoteky na 100.000 Kč pro manželku obviněného (v pořadí pro jinou kauční hypoteku) a do toho, že obviněný vedle toho přihlásil do vyrovnání vlastní pohledávku 50.000 Kč, aby byla opatřena možnost hlasovati pro vyrovnání částkou 150.000 Kč, ač vklad se stal na oko. Mohl a byl tedy vzbuzen dojem předstírání právního jednání a to nikoli bezpodstatně. Tento způsob zajištění pohledávky advokátovy nesrovnává se se ctí a vážností stavu, an budí podezření z nekalého jednání a záludnosti.

Právě tak je tomu i v případě druhém, v němž byl obviněný uznán vinným, že od povinné (své klientky) přijal vadium, odevzdal je dražiteli, o němž mu bylo známo, že je nemajetný — za tím účelem, aby vydražil její nemovitost k jejímu prospěchu. Advokátu nesmí býti dovoleno, aby se propůjčoval k obcházení zákonného zákazu. Zákon zakazuje, aby se povinný zúčastnil dražby vlastní věci a to nejen vlastním jménem, ale i cizím, skrýváje tak své účastenství, tedy obcházaje zákon. Přijal-li tedy obviněný 25.000 Kč od povinné, aby byly vadium pro dražitele, který měl vydražiti její nemovitost pro ni samu, šlo o obcházení zákona. Svěřil-li pak obviněný nad to vadium osobě nemajetné, která vydražením se zmocnila majetku povinné pomocí jejích vlastních peněz, nevolil cestu přímou, která se srovnává s příkazem poctivého zastupování, vydav klientku nebezpečí nevěry a majetkového poškození se strany nemajetného vydražitele. Tak se dal na cestu, která se nesnáší se ctí a vážností stavu, ba ani s povinnostmi povolání. Nezáleží na tom, že snad měl úmysl touto závadnou cestou klientce pomoci.

Čís. 211 dis.

O porušení cti a důstojnosti stavu soudcovského nejde jen, dostalo-li se závadné soudcovo jednání k vědomosti širšího okruhu osob, jež nejsou příslušníky stavu soudcovského; stačí, nemohlo-li takové soudcovo jednání podle okolností zůstatí skrytým, nýbrž musily-li se o něm dověděti i osoby, u nichž mohlo v důsledku toho vzniknouti pokořující mínění o dotyčném soudci neb o stavu soudcovském vůbec.

V subjektivním směru stačí nedbalost záležející v tom, že vinník si neuvědomil pravý ráz svého jednání proto, že neuvažoval o něm s pečlivostí, již bylo třeba a jež byla možnou.

Spadá sem, dopustil-li soudce, aby znalec při komisích dával zapisovateli peněžité částky, o něž se pak se zapisovatelem dělil.

(Rozh. ze dne 10. září 1934, Ds I 42/33.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudců nevyhověl po neveřejném ústním líčení odvolání obviněného z nálezu vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudcovské úředníky ze dne 2. září 1933, jímž byl obviněný uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.

Z d ů v o d ů:

Nelze souhlasiti s názorem odvolání, že o porušení cti a důstojnosti stavu soudcovského jde jen, dostalo-li se závadné soudcovo jednání k vědomosti širšího kruhu osob, jež nejsou příslušníky stavu soudcovského; neboť tento právní názor nenalézá opory v ustanoveních §§ 45 a 47 soudní instrukce ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák. a v ustanovení 2. odstavce § 2 kárného zákona pro soudce ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák., jež jsou pro posouzení této otázky rozhodnými. V pravdě nezáleží ve směru odvoláním naznačeném na tom, zda se závadné jednání soudcovo dostalo k vědomosti většího nebo jen zcela nepatrného počtu osob; stačí, nemohlo-li takové soudcovo jednání podle okolností zůstatí skrytým, nýbrž musily-li se o něm dovědět i osoby, u nichž mohlo v důsledku toho vzniknouti pokořující mínění o dotyčném soudci neb o stavu soudcovském vůbec. V souzeném případě byl tento předpoklad dán; neboť o jednání obviněného, o něž tu jde, věděli, jak odvolání samo připouští, soudní znalec Č. a zapisovatel obviněným ke komisím tu v úvahu přicházejícím přibraný, tedy osoby, u nichž mohlo v důsledku toho, ač odvolání to popírá, vzhledem k rázu jednání obviněného vzniknouti nepříznivé mínění o obviněném jako soudci, ba i o stavu soudcovském vůbec.

Odvolání nelze přiznati oprávněnost ani, pokud tvrzením, že nebylo nutno uložití obviněnému kárný trest přeložení ve stejné hodnosti na jiné místo služební bez nároku na náhradu útrat přesídlení, nýbrž že by bylo stačilo jen napomenutí obviněného, naznačuje, že v jednání obviněného kárným nálezem zjištěném lze nanejvýš spatřovati nepřístojnost, nikoli tedy služební přečin podle § 2 kárného zákona pro soudce ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. Tento zákon nestanoví přesně hranici mezi nepřístojností a služebním přečinem. Podle § 2 tohoto zákona jest porušení povinností, uložených soudcům úřadem nebo služební přísahou trestati buď pořádkovými nebo kárnými tresty podle toho, zda porušení povinností se jeví jen nepřístojností či vzhledem ke způsobu, stupni, opakování neb okolnostem přitěžujícím služebním pře-

činem. Při uvažování, zda v tom kterém případě jde o nepřistojnost či o služební přečin, je přihlížeti k ustanovením §§ 3 a 6 posléze citovaného zákona o trestech. Kdežto § 3 tohoto zákona stanoví na nepřistojnost tresty napomenutí a důtky, je podle § 6 téhož zákona trestem na služební přečin přeložení ve stejné hodnosti na jiné služební místo bez nároku na náhradu útrat přesídlení, nebo přesazení na dočasný odpočinek, nebo propuštění ze služby. Z citovaných ustanovení §§ 2 a 6 kárného zákona pro soudce vysvítá, že jest uznati na služební přečin, je-li provinění soudce podle způsobu, stupně, opakování nebo podle přitěžujících okolností takové, že nepřipouští, by vinník byl ponechán na dosavadním služebním místě nebo ve službě vůbec (rozh. č. 23 dis. sb. n. s.). Jsou-li tu tyto předpoklady, je porušení povinností kvalifikovati jako služební přečin, nikoli jen jako nepřistojnost.

Posuzuje-li se však jednání obviněného kárným nálezením zjištěné, t. j. jednání záležející v tom, že v roce 1933 a i dříve jako soudce přijal v četných případech, při komisích, jež odbýval v K. v ústavu pro choromyslné (v záležitostech rejstříku L) a při nichž fungoval jako soudní znalec MUDr. Č., od tohoto znalce pro sebe a pro zapisovatele částky po 30 Kč, o něž se pak se zapisovatelem dělil, správněji řečeno, že v těchto případech dopustil, aby onen znalec vyplatil zapisovateli částky po 30 Kč, a pak se zapisovatelem o tyto částky se dělil, ač v těchto případech sám i zapisovatel účtovali cestné i poloviční dietu, takže na ony částky po 30 Kč žádného nároku neměli, a ač si musil býti vědom toho, že porušuje svým jednáním čest a vážnost svého stavu, se shora uvedených hledisek, nelze kárnému nálezu důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci, shledal-li v tomto jednání obviněného skutkovou podstatu služebního přečinu podle § 2 kárného zákona pro soudce ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.; neboť zjištěné jednání obviněného uzavírá v sobě po stránce objektivní a subjektivní hrubé a opakované porušení služebních povinností obviněnému ustanoveními §§ 45 a 47 soudní instrukce s hlediska cti a důstojnosti stavu soudcovského uložených, a to provinění takové, jež nepřipouští, by obviněný byl dále ponechán na dosavadním služebním místě.

Pokud jde o subjektivní stránku služebního přečinu, tvrdí ovšem odvolání, že si obviněný neuvědomil, že porušuje svým jednáním čest a důstojnost svého stavu, avšak přehlíží při tom, že tato jím tvrzená skutečnost nemůže obviněného nikterak vyvinit. Vždyť již sám způsob, jakým obviněný přijímal peněžité částky — prostřednictvím zapisovatele k jednání přibraného, s nímž se dělil na polovinu — poukazuje zcela zřejmě na provinění obviněného i ve směru subjektivním. Ke skutkové podstatě služebního přečinu obviněnému za vinu dávaného stačí ostatně v subjektivním směru nedbalost záležející v tom, že si vinník neuvědomil pravý ráz svého jednání proto, že neuvažoval o něm s pečlivostí, již bylo třeba a jež byla možnou. Že jest otázku, zda si obviněný mohl při náležité pečlivosti uvědomiti, že porušuje svým jednáním čest a důstojnost stavu soudcovského, zodpověděti kladně, je vzhledem k povaze jednání obviněného a vzhledem k povolání obvině-

ného pokládati za nepochybné. Při tom budiž vzhledem k vývodům odvolání poznamenáno, že skutečnost odvoláním tvrzená, že tu šlo o starý, již za předchůdce obviněného v úřadě ustálený zvyk, nenasvědčuje podle své povahy tomu, že obviněný nemohl si při náležité pečlivosti uvědomiti, že tu jde o zvyk neslučitelný se ctí a důstojností stavu soudcovského, tedy o zavržitelný zlozvyk.

Skutečnosti odvoláním zdůrazňované, že obviněný prováděl úkony v záležitostech rejstříků Cd a Td v K. jen, šlo-li o právo chudých, a že je přibíral k případům rejstříku L, aniž za tyto komisionelní úkony v záležitostech rejstříků Cd a Td někdy něco likvidoval, že nepřerušil nikdy svou pragmatikální dovolenou k vůli komisím v K., že jeho chování v úřadě bylo vždy bezvadné, ba že se mu dostalo pochvalných uznání presidenta soudní tabule v Košicích a presidia krajského soudu v Ml. Boleslavi, nemohou nic měniti na tom, že jednání obviněnému kárným nálezením za vinu dávané zakládá skutkovou podstatu služebního přečinu podle § 2 kárného zákona pro soudce ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.

Čís. 212 dis.

Předpisy §§ 45 a 47 soudní instrukce čís. 81/1853 ř. zák. ukládají soudci všeobecnou povinnost, aby se nejen ve svém soudcovském povolání, nýbrž i ve všech ostatních poměrech choval bezvadně a přiměřeně svým povinnostem v zákoně uloženým, a by se i v občanském životě vystříhal všeho, co by bylo způsobilé snížení vážnosti stavu, ke kterému náleží.

Poněvadž podle § 45 odst. 2 soud. instr. v úpravě zák. čís. 449/1919 je jeho povinností bezpodmínečná věrnost Československé republice a nezlomné přidržení se vládních zásad, jakož i chování přiměřené této povinnosti, náleží soudci — vyžadují-li toho okolnosti doby, místa a poměrů vůbec — dáti i zevním chováním výraz této vnitřní věrnosti a oddanosti ke státu.

Nejde jen o nepřístojnost, nýbrž o služební přečin, trestný propuštěním ze služby podle § 6 lit. c) zák. čís. 46/1868 ř. zák., neúčastnil-li se soudce, pověřený správou okresního soudu v pohraničním území, oslavy státního svátku 28. října, k níž byl okresní soud písemně pozván, nýbrž odejel bez důležité příčiny z města, nedal-li zaměstnancům soudu výslovný a jasný příkaz, aby se oslavy zúčastnili, a svolal-li je v úředních hodinách do své úřední kanceláře a tam jím v menšinovém jazyku (§ 1 zák. čís. 122/1920) oznámil, že byl proto udán a udání to ostře odsoudil.

(Rozh. ze dne 10. září 1934, Ds I 10/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudců zamítl po ústním neveřejném líčení odvolání obviněného z nálezu vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudcovské úředníky ze dne 13. prosince 1933, jímž byl odvolatel uznán vinným služebním pře-